

OBSAH

Dějiny mentalit

I. Dějiny mentalit	5
II. Proměny obyvatelstva českých zemí v průběhu 19. století	11
III. Životní cyklus a přechodové rituály	20
1. Dítě, dětství, výchova	24
2. Vzdělávání jako jedna ze životních etap. Vzdělání předškolní, základní, středoškolské. Specifické problémy dívčího vzdělání. Vznik odborného a učňovského školství	36
3. Rodina, manželství, sexualita	51
4. Stáří, smrt, pohřbívání	69
IV. Volný čas - objev fenoménu volného času	86
1. Proměny festivit	92
2. Sociabilita	102
3. Písenná kultura, četba a čtenáři	119
4. Sport	127
V. Lidé na okraji	139
1. Marginalizace menšin: příklad židů a cikánů	152
2. Prostituce	159
3. Kriminalita	170

Vznik dějin mentalit

Bádání zaměřené na dějiny mentalit není novinkou konce 20. století, jak by se mohlo zdát. Souvisí s novým pojetím historie, jež na počátku třicátých let 20. století uchvátila francouzská škola Annales. Nešlo však jen o historiky spojené s tímto proudem. Je třeba uvést i další badatele, kteří sehráli roli příkopníků ještě před nástupem školy Annales, ať se jedná o historiky (holandský historik Johan Huizinga, Němec Norbert Elias, Itál Mario Perin - další), či sociology (zakladatel francouzské sociologické školy Emile Durkheim před lety 1895 s kategorií kolektivní reprezentace a jeho škola, představitelé mj. Lukianus Lévy-Bruhl, začala brzy užívat termín *mentalita* při studiu přechodných společností). Václava Špaňáka